

การวิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่าย และรายได้

ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

จากการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนแต่ละประเภท คือต้นทุนของเงินรับฝาก ต้นทุนของเงินกู้ยืม และต้นทุนของเงินทุนเรือนหุ้นในบทที่ 3 ดังกล่าวแล้วนั้น พบว่าการดำเนินงานต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูย่อมต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ดังนั้นการวิเคราะห์ถึงต้นทุนรวมหรืออัตราค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เหล่านี้ย่อมมีผลต่อกำไรหรือฐานะของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโดยตรง การวิเคราะห์ต้นทุนทั้งสิ้นจึงแยกพิจารณาออกไปตามลักษณะของค่าใช้จ่าย 2 ประเภทคือ

1. ค่าใช้จ่ายเงินทุน หมายถึงค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่เจ้าของเงินทุนในรูปของอัตราดอกเบี้ย ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม และ เงินปันผล
2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ข่าเห็จเจ้าหน้าที่ ค่าครองชีพ ค่าตอบแทน ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ ค่าเบี้ยเลี้ยงหาหนะ ค่ารับรอง ค่ารางวัล ค่าช่วยเหลือบุตร ค่าสวัสดิการ ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าน้ำ, ไฟ โทรศัพท์ ค่าประกันภัย ค่าธรรมเนียม ค่าภาษี ค่าเช่า ค่าซ่อมบำรุง ค่าเสื่อมราคา ค่าตรวจสอบกิจการ ค่าใช้จ่ายในการประชุม ค่าใช้จ่ายคัตมีญูซี่ ค่าเพื่อหนี้สูญ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

จากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่ผ่านมาระหว่างปี 2526 - 2529 (ตารางที่ 4,1) พบว่าค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นมีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นลำดับ กล่าวคือ

ปี 2526	มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	493,772,314	บาท จนกระทั่ง
ปี 2529	เพิ่มเป็น	915,792,179	บาท

และเมื่อแยกพิจารณา เป็นค่าใช้จ่าย เงินทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานนั้นจะเห็นได้ว่า แนวโน้มค่าใช้จ่ายเงินทุนเพิ่มขึ้นในขณะที่ค่าใช้จ่ายดำเนินงานมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เนื่องจาก

ตารางที่ 4.1 ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	ดอกเบี้ยเงินรับฝาก	ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	เงินปันผล	รวม ค่าใช้จ่ายเงินทุน	ค่าใช้จ่ายค่า เงิน งาน	รวม ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น
2526	7,338,229	11,834,797	404,306,150	423,479,176	70,293,138	493,772,314
2527	8,195,865	18,142,027	505,495,003	531,832,895	88,114,286	619,947,181
2528	13,895,228	23,011,836	624,381,160	661,288,224	92,843,348	754,131,572
2529	23,426,854	43,487,673	745,584,320	812,498,847	103,293,332	915,792,179

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 สัดส่วนโครงสร้างค่าใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	ดอกเบี้ยเงินรับฝาก	ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	เงินปันผล	รวม ค่าใช้จ่ายเงินทุน	ค่าใช้จ่าย ค่าแรงงาน	รวม ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น
2526	1.49	2.40	81.88	85.77	14.23	100
2527	1.32	2.93	81.54	85.79	14.21	100
2528	1.84	3.05	82.79	87.68	12.32	100
2529	2.56	4.75	81.41	88.72	11.28	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย	ธนาคารพาณิชย์
2526	14.75	16.50
2527	14.75	16.50
2528	14.75	15.50
2529	14.75	12.00
	14.50 ¹	12.00
	14.25 ²	12.00

1 เริ่มมีผลวันที่ 1 สิงหาคม 2529

2 เริ่มมีผลวันที่ 1 ตุลาคม 2529

ที่มา : ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดอกเบี๋ยเงินกู้ยืมได้เพิ่มทั้งปริมาณและสัดส่วนขึ้นมากคือ ในปี 2526 มีดอกเบี๋ยเงินกู้ยืมเพียง 11,834,797-บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 2.40 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งปี 2529 มีดอกเบี๋ยเงินกู้ยืมถึง 43,487,673 บาทหรือคิดเป็นร้อยละ 4.75 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด จากการที่เงินกู้ยืม เป็นแหล่งที่มาของ เงินทุนจากภายนอกที่สำคัญและมีต้นทุนที่สูง จึงทำให้ค่าใช้จ่าย เงินทุนสูงขึ้น และ เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนในโครงสร้างค่าใช้จ่ายทั้งหมดนั้น ค่าใช้จ่ายดำเนินงานมีสัดส่วนในโครงสร้างน้อยกว่าค่าใช้จ่าย เงินทุนมา โดยค ลด และค่อย ๆ ลดสัดส่วนลง ขณะที่ค่าใช้จ่าย เงินทุนค่อย ๆ เพิ่มสัดส่วนมากขึ้น เป็นลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราดอกเบี๋ยเงินกู้ยืม ในระบบสหกรณ์นั้นลดลงช้ากว่าตลาดการเงินมาก แม้เป็นเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ ดังจะเห็นได้จากอัตราดอกเบี๋ยเงินกู้ระหว่างสหกรณ์ของชุมนุมสหกรณ์ ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย เทียบกับอัตราดอกเบี๋ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ (ดังตารางที่ 4.3)

การวิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายคือ เงินทุนทั้งสิ้นของ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู

การวิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายคือเงินทุนทั้งสิ้นในบทนี้ จะทำการวิเคราะห์แยกแยะระหว่างอัตราค่าใช้จ่าย เงินทุน และอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงาน แล้วจึงรวมต้นทุนหรืออัตราค่าใช้จ่ายทั้งสอง เข้าด้วยกัน เป็นต้นทุนรวมหรืออัตราค่าใช้จ่ายรวม

การคิดอัตราค่าใช้จ่าย เงินทุน และอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานนั้นจะใช้ค่าใช้จ่าย เงินทุน และค่าใช้จ่ายดำเนินงานในแต่ละปีหารด้วย เงินทุนทั้งสิ้น เฉลี่ยคูณด้วยร้อย จะได้อัตราค่าใช้จ่าย เงินทุน และอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานหรือเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายเงินทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายเงินทุนระหว่างปี}^1}{\text{เงินทุนทั้งสิ้นเฉลี่ย}^2} \times 100$$

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงานระหว่างปี}}{\text{เงินทุนทั้งสิ้นเฉลี่ย}^2} \times 100$$

จากตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่าอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนหรือต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นลำดับคือในปี 2526 มีอัตราร้อยละ 9.52 ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนกระทั่งปี 2529 มีอัตราร้อยละ 9.91 ความแตกต่างระหว่างอัตราทั้งสองนี้คือร้อยละ 0.39 ในขณะที่อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานหรือต้นทุนดำเนินงานมีแนวโน้มลดลง เป็นลำดับคือในปี 2526 มีอัตราร้อยละ 1.58 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2527 เป็นอัตราร้อยละ 1.60 จากนั้นก็ค่อย ๆ ลดลงในปี 2528 และ 2529 เป็นอัตราร้อยละ 1.38 และ 1.26 ตามลำดับ ความแตกต่างระหว่างอัตราสูงสุดกับต่ำสุดต่างกันคือร้อยละ 0.34

ส่วนอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนทั้งสิ้นหรือต้นทุนเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบสามารถศึกษาได้จากตารางที่ 4.5

จากตารางที่ 4.5 พบว่าอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนคือเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบระหว่างปี 2526-2529 มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.89 ขณะที่อัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนคือเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในระหว่างปี 2526 - 2529 มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9.74

¹ ค่าใช้จ่ายเงินทุนระหว่างปีหมายถึง จำนวนดอกเบี้ยที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะต้องจ่ายไประหว่างปีงบประมาณนั้น ๆ

² เงินทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยหมายถึง เงินทุนทั้งหมดของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูหรือก็คือสินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ยระหว่างต้นปีกับปลายปี

ตารางที่ 4.4 อัตราค่าใช้จ่ายต่อเงินทุนทั้งสิ้นของหอการค้าอมรินทร์ศรี

ปี	ค่าใช้จ่าย เงินทุน (1)	ค่าใช้จ่ายค่า เบื้องงาน (2)	เงินทุนทั้งสิ้น เฉลี่ย (3)	อัตรา ค่าใช้จ่าย เงินทุน ต่อเงินทุนทั้งสิ้น (4)	อัตรา ค่าใช้จ่ายค่า เบื้องงาน ต่อเงินทุนทั้งสิ้น (5)	อัตราค่าใช้จ่าย ต่อเงินทุนทั้งสิ้น (4) + (5)
2526	423,479,176	70,293,138	4,447,692,388	9.52	1.58	11.10
2527	531,832,895	88,114,286	5,502,511,096	9.67	1.60	11.27
2528	611,288,224	92,843,348	6,705,003,047	9.86	1.38	11.24
2529	812,498,847	103,293,332	8,199,736,605	9.91	1.26	11.17
เฉลี่ย				9.74	1.46	11.20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 อัตราค่าใช้จ่ายต่อเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

ปี	ค่าใช้จ่าย เงินทุน (1)	ค่าใช้จ่ายค่า เบื้องาน (2)	เงินทุนทั้งสิ้น เฉลี่ย (3)	อัตรา ค่าใช้จ่าย เงินทุนต่อ เงินทุนทั้งสิ้น (%) (4)	อัตรา ค่าใช้จ่ายค่า เบื้องาน ต่อเงินทุนทั้งสิ้น (%) (5)	อัตราค่าใช้จ่ายต่อ เงินทุนทั้งสิ้น (%) (4) + (5)
2526	433,702,401	111,932,837	6,505,727,231	6.67	1.72	8.39
2527	640,576,341	130,188,833	8,417,516,762	7.61	1.55	9.16
2528	852,608,255	163,103,309	10,712,554,954	7.96	1.52	9.48
2529	1,252,198,444	186,850,571	13,462,667,957	9.30	1.39	10.69
เฉลี่ย				7.89	1.54	9.43

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ซึ่งสูงกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบคือร้อยละ 1.85 และเมื่อพิจารณาถึงอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบระหว่างปี 2526 - 2529 มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.54 ขณะที่อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในระหว่างปี 2526 - 2529 มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.46 ซึ่งต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบเพียงร้อยละ 0.08 และเมื่อรวมอัตราค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนทั้งสองเข้าด้วยกัน ปรากฏว่า ต้นทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นลำดับคือในปี 2526 มีต้นทุนรวมร้อยละ 11.10 และเพิ่มขึ้นในปี 2527 เป็นร้อยละ 11.27 และลดลงในปี 2528 เป็นร้อยละ 11.24 และ ในปี 2529 เป็นร้อยละ 11.17

จึงสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านต้นทุนของเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เป็นผลจากการที่เงินกู้ยืมมีส่วนในโครงสร้างของแหล่งที่มาของเงินทุนจากภายนอกที่สูงคือ มีสัดส่วนร้อยละ 1.39 ในปี 2525 และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งปี 2529 มีสัดส่วนร้อยละ 2.08 จึงมีผลทำให้อัตราค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนโดยส่วนรวมสูงขึ้นตามไปด้วย และจากตารางที่ 4.5 พบว่าอัตราค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นหรือต้นทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบระหว่างปี 2526 - 2529 มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9.43 เทียบกับต้นทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในระยะเวลา ระหว่างปี 2526-2529 มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 11.20 ซึ่งสูงกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีต้นทุนเงินทุนในอัตราที่สูงกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบจึงทำให้อัตราเฉลี่ยต้นทุนรวมในช่วงปี 2526 - 2529 สูงกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

รายได้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

สหกรณ์ออมทรัพย์ครู เป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งส่งเสริมให้สมาชิกการออมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอและช่วยเหลือสมาชิกที่มีรายได้น้อยให้มีแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนี้ เป็นการปล่อยเงินเชื่อให้แก่สมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น แหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูก็คือ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจากสมาชิก อย่างไรก็ตามสหกรณ์ออมทรัพย์ครูก็มีรายได้อื่นอีกด้วย แต่เมื่อคิดเป็นสัดส่วนแล้วนั้นมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับรายได้ที่มาจากเงินให้กู้ยืมคือมีเพียงร้อยละ 0.89 ในขณะที่รายได้จากเงินให้กู้ยืมมีถึงร้อยละ 99.11 ในปีบัญชี 2526 และรายได้อื่น ๆ นั้นค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเป็นลำดับจนถึง

ปี 2529 มีร้อยละ 1.07 ในขณะที่รายได้จากเงินให้กู้ยืมมีร้อยละ 98.93 (ตารางที่ 4.6, 4.7)

ตารางที่ 4.6 รายได้จากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	(ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม - เงินเฉลี่ยคืน)	รายได้อื่น ๆ	รวมรายได้ทั้งสิ้น
2526	571,944,216	5,142,015	577,086,231
2527	714,061,519	6,933,021	720,994,540
2528	894,705,401	9,300,276	904,005,677
2529	1,055,298,731	11,373,899	1,066,672,630

ตารางที่ 4.7 สัดส่วนโครงสร้างของรายได้จากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	(ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม - เงินเฉลี่ยคืน)	รายได้อื่น ๆ	รวม
2526	99.11	0.89	100
2527	99.04	0.96	100
2528	98.97	1.03	100
2529	98.93	1.07	100

การวิเคราะห์อัตรารายได้ต่อเงินทุนทั้งสิ้น

การวิเคราะห์อัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงานนี้จะใช้วิธีเดียวกับการวิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นหรือต้นทุนทั้งสิ้น โดยนำรายได้ในการดำเนินงาน ในแต่ละปีหารด้วยเงินทุนทั้งสิ้น เฉลี่ย ไปด้วยร้อย ซึ่งเขียนในรูปสมการได้ดังนี้คือ

$$\text{อัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงาน} = \frac{\text{รายได้ทั้งสิ้นระหว่างปี} \times 100}{\text{เงินทุนทั้งสิ้น เฉลี่ย}}$$

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.8 พบว่า อัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตั้งแต่ปี 2526-2528 คืออัตราร้อยละ 12.97, 13.10 และ 13.48 แล้วกลับลดลงในปี 2529 คืออัตราร้อยละ 13.01 ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2529 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูส่วนใหญ่ได้มีการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมให้ลดลงตามสภาวะเศรษฐกิจ จึงทำให้อัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงานในปี 2529 ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลดลง ในระหว่างปี 2526 - 2529 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีอัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงานโดย เฉลี่ย ในอัตราร้อยละ 13.14

และจากตารางที่ 4.9 จะเห็นว่าอัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระหว่างปี 2526 - 2527 คืออัตราร้อยละ 12.68, 13.31 แล้วกลับลดลงในปี 2528 - 2529 คือร้อยละ 12.89 และ 12.80 ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบนั้นส่วนใหญ่คิด ดอกเบี้ยเงินให้สมาชิกกู้ยืมในอัตราที่ไม่สูงนัก เนื่องจากมีต้นทุนเงินทุนที่ต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู อีกทั้งในช่วงปี 2528 - 2529 ก็ได้มีการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมให้ลดลง และปรับก่อนสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินให้สมาชิกกู้ยืมนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีการเคลื่อนไหวที่ช้ากว่าของสหกรณ์ทั้งระบบมาก อย่างไรก็ตามในระหว่างปี 2526 - 2529 สหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบมีอัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงานโดย เฉลี่ยร้อยละ 12.92

ตารางที่ 4.8 อัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	รายได้ทั้งสิ้น	เงินทุนทั้งสิ้น เฉลี่ย	อัตรารายได้ทั้งสิ้น (%)
2526	577,086,231	4,447,692,388	12.97
2527	720,994,540	5,502,511,096	13.10
2528	904,005,677	6,705,003,047	13.48
2529	1,066,672,630	8,199,736,605	13.01
เฉลี่ย			13.14

ตารางที่ 4.9 อัตรารายได้ทั้งสิ้นจากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

ปี	รายได้ทั้งสิ้น	เงินทุนทั้งสิ้น เฉลี่ย	อัตรารายได้ทั้งสิ้น (%)
2526	824,685,321	6,505,727,231	12.68
2527	1,120,520,056	8,417,516,762	13.31
2528	1,380,511,626	10,712,554,954	12.89
2529	1,723,612,914	13,462,667,957	12.80
เฉลี่ย			12.92

การวิเคราะห์ส่วนต่างระหว่างอัตรารายได้ทั้งสิ้นกับอัตราค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

การเปรียบเทียบระหว่างอัตรารายได้ทั้งสิ้นกับอัตราค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของสหกรณ์ ออมทรัพย์ครั้งนี้พบว่า ผลต่างระหว่างอัตราทั้งสองนี้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือในระหว่างปี 2526 - 2529 มีอัตราเพียงร้อยละ 1.87 , 1.83 , 2.24 และ 1.84 ตามลำดับ ถึงแม้ว่า รายได้ของ สหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นรายได้จากอัตราดอกเบี้ย เงินให้กู้ยืมอยู่ในเกณฑ์ที่สูง แต่ค่า ใช้จ่ายเงินทุนหรือต้นทุน เงินทุนและอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานหรือต้นทุนดำเนินงานในระยะเวลา เดียวกันนั้นก็สูง เช่นกัน จึงทำให้ผลต่างระหว่างอัตรารายได้และอัตราค่าใช้จ่ายนี้ต่ำ ในระหว่าง ปี 2526-2529 ผลต่างระหว่างอัตราทั้งสองนี้อยู่ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.94 (จากตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบอัตรารายได้กับอัตราค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์

ปี	อัตรารายได้ ต่อเงินทุนทั้งสิ้น (1)	อัตราค่าใช้จ่าย ต่อเงินทุนทั้งสิ้น (2)	ผลต่างระหว่างอัตรารายได้ กับอัตราค่าใช้จ่าย (3)
2526	12.97	11.10	1.87
2527	13.10	11.27	1.83
2528	13.48	11.24	2.24
2529	13.01	11.17	1.84
เฉลี่ย	13.14	11.20	1.94

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบอัตรารายได้กับอัตราค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

ปี	อัตรารายได้ ต่อเงินทุนทั้งสิ้น (1)	อัตราค่าใช้จ่าย ต่อเงินทุนทั้งสิ้น (2)	ผลต่างระหว่างอัตรารายได้ กับอัตราค่าใช้จ่าย (3) = (1) - (2)
2526	12.68	8.39	4.29
2527	13.31	9.16	4.15
2528	12.89	9.48	3.41
2529	12.80	10.69	2.11
เฉลี่ย	12.92	9.43	3.49

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.11 ในระหว่างปีบัญชี 2526 ถึงปีบัญชี 2529 พบว่ามีส่วนต่างระหว่างอัตรารายได้กับอัตราค่าใช้จ่ายต่อเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ เฉลี่ยร้อยละ 3.49 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ในระยะเวลาเดียวกันนี้ ซึ่งมีอัตราเฉลี่ยส่วนต่างร้อยละ 1.94 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีส่วนต่างระหว่างอัตรารายได้กับอัตราค่าใช้จ่ายต่อเงินทุนทั้งสิ้นต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบอัตรารายได้ต่อเงินทุนทั้งสิ้นระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกับสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ จะเห็นได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีอัตรารายได้ต่อเงินทุนทั้งสิ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 13.14 ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 12.92 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความสามารถในการหารายได้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกับสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบนั้นใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นมีอัตราที่สูงอีกทั้งความต้องการเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีมาก จึงยังคงไว้ซึ่งอัตรารายได้ที่สูง ในขณะที่อัตราค่าใช้จ่ายต่อเงินทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เมื่อเปรียบเทียบกับของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

จะเห็นได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีอัตราค่าใช้จ่ายต่อเงินทุนทั้งสิ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 11.20 ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9.43 จึงกล่าวได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีอัตราค่าใช้จ่ายต่อเงินทุนทั้งสิ้นสูงกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีค่าใช้จ่ายเงินทุนที่สูงกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ อันเป็นผลมาจากการที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกู้เงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกในอัตราที่สูง ดังนั้นจึงทำให้ต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโดยเฉลี่ยจึงสูงกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ และส่งผลให้กำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

การวิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

เมื่อพิจารณาอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นจะเห็นได้ว่า อัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีแนวโน้มที่สูงขึ้น กล่าวคือจากร้อยละ 10.10 ในปี 2526 จากนั้นก็เพิ่มเป็นร้อยละ 10.26 ในปี 2527 ต่อมาเพิ่มเป็นร้อยละ 10.54 และ 10.61 ในปี 2528 - 2529 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 4.12) ทั้งนี้เนื่องจากต้นทุนของเงินกู้ยืมมีแนวโน้มสูงขึ้นมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นทุนของเงินกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนภายนอก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และเสียอัตราดอกเบี้ยที่สูง ดังนั้นจึงมีอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ย มีแนวโน้มที่สูงขึ้น แล้วค่อย ๆ ลดลง กล่าวคือจากร้อยละ 1.68 ในปี 2526 ต่อมาในปี 2527 เพิ่มเป็นร้อยละ 1.70 แต่ในปี 2528 และ 2529 กลับลดลงเป็นร้อยละ 1.48 และ 1.35 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นค่อยลดสัดส่วนลงตามลำดับคือมีร้อยละ 14.23 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ในปี 2526 จากนั้นจึงค่อย ๆ ลดลงเป็นร้อยละ 11.28 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ในปี 2529 (จากตารางที่ 4.2)

ส่วนอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบนั้น มีแนวโน้มที่สูงขึ้นเช่นกัน กล่าวคือจากร้อยละ 7.30 ในปี 2526 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.45

ในปี 2527 และเพิ่มเป็นร้อยละ 8.85 และ 10.40 ในปี 2528 และ 2529 ตามลำดับ ส่วนอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบนั้นก็มีแนวโน้มที่สูงขึ้น แล้วค่อย ๆ ลดลง กล่าวคือจากร้อยละ 1.89 ในปี 2526 ต่อมาเพิ่มเป็นร้อยละ 1.72 ในปี 2527 แต่กลับลดลงเป็นร้อยละ 1.69 และ 1.55 ในปี 2528 และ 2529 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 4.13) และเมื่อพิจารณาอัตราเฉลี่ยค่าใช้จ่ายเงินทุน และค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยระหว่างปี 2526 ถึง 2529 ปรากฏว่าอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.38 และ 1.55 ตามลำดับ ส่วนอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ มีอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8.75 และ 1.71 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนต่อเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสูงกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ โดยมีส่วนต่างอยู่ร้อยละ 1.63 ทั้งนี้ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมีค่าใช้จ่ายเงินทุนที่สูงกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบคือ เสียดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืมมาก และ เมื่อคิดเป็นอัตราส่วนค่าใช้จ่ายเงินทุนต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยจึงได้อัตราที่สูงกว่าของทั้งระบบ

ส่วนอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบเล็กน้อย โดยมีส่วนต่างเพียงร้อยละ 0.16 ทั้งนี้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายดำเนินงานบางอย่างของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ เช่น ค่าตอบแทน ค่าเบี้ยประชุม เป็นต้น และจากการที่มีส่วนต่างที่ใกล้เคียงกันนี้ แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นใกล้เคียงกับของสหกรณ์ทั้งระบบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12 อัตราค่าใช้จ่าย เงินทุนและค่าใช้จ่ายค่า เบื้องต้นต่อ เงินให้กู้ยืม เฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	ค่าใช้จ่าย เงินทุน (1)	ค่าใช้จ่ายค่า เบื้องต้น (2)	เงินให้กู้ยืม เฉลี่ย (3)	อัตราค่าใช้จ่าย เงินทุนต่อ เงินให้กู้ยืม เฉลี่ย (%) [(1) × (3)] × 100	อัตราค่าใช้จ่ายค่า เบื้องต้นต่อ เงินให้กู้ยืม เฉลี่ย (%) [(2) × (3)] × 100
2526	423,479,176	70,293,138	4,194,597,864	10.10	1.68
2527	531,832,895	88,114,286	5,184,775,595	10.26	1.70
2528	661,288,224	92,843,348	6,276,758,662	10.54	1.48
2529	812,498,847	103,293,332	7,660,319,857	10.61	1.35
เฉลี่ย				10.38	1.55

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13 อัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินทุน (1)	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (2)	เงินให้กู้ยืมเฉลี่ย (3)	อัตราค่าใช้จ่ายเงินทุนต่อ เงินให้กู้ยืมเฉลี่ย (%) $ (1) \div (3) \times 100$	อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ต่อเงินให้กู้ยืมเฉลี่ย (%) $ (2) \div (3) \times 100$
2526	433,702,401	111,932,837	5,937,701,895	7.30	1.89
2527	640,576,341	130,188,833	7,578,574,967	8.45	1.72
2528	852,608,255	163,103,309	9,634,617,910	8.85	1.69
2529	1,252,198,444	186,850,571	12,039,747,167	10.40	1.55
เฉลี่ย				8.75	1.71

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 ค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ปี	เงิน เดือน	ค่าตอบแทน	ค่าสาธารณูปโภค และวัสดุ	ค่าใช้จ่ายอื่น	ค่าเสื่อมราคา	รวม
2526	45,172,260	12,137,642	5,182,318	5,236,084	2,564,754	70,293,138
2527	49,662,111	14,439,522	6,041,694	14,942,899	3,028,060	88,114,286
2528	53,782,956	17,955,066	7,097,462	10,212,887	3,794,977	92,843,348
2529	57,620,670	20,346,642	8,458,150	11,909,807	4,958,063	103,293,332

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.15 สัดส่วนค่าใช้จ่ายค่า เบื้องมาของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงิน เดือน	ค่าตอบแทน	ค่าสาธารณูปโภค และวัสดุ	ค่าใช้จ่ายอื่น	ค่าเสื่อมราคา	รวม
2526	64.26	17.27	7.37	7.45	3.65	100
2527	56.36	16.39	6.86	16.96	3.43	100
2528	57.93	19.34	7.64	11.00	4.09	100
2529	55.78	19.70	8.19	11.53	4.80	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16 ค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

(หน่วย : บาท)

ปี	เงิน เดือน	ค่าตอบแทน	ค่าสาธารณูปโภค และวัสดุ	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	ค่าเสื่อมราคา	รวม
2526	67,583,914	15,260,891	9,343,475	16,603,428	3,141,129	111,932,837
2527	71,830,561	24,884,221	11,421,628	18,090,571	3,961,852	130,188,833
2528	82,534,166	28,959,840	13,770,539	32,594,051	5,244,713	163,103,309
2529	92,689,254	39,348,503	16,793,137	30,478,460	7,541,217	186,850,571

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.17 สัดส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	เงิน เดือน	ค่าตอบแทน	ค่าสาธารณูปโภค และวัสดุ	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	ค่าเสื่อมราคา	รวม
2526	60.37	13.63	8.35	14.83	2.82	100
2527	55.17	19.11	8.77	13.90	3.05	100
2528	50.60	17.76	8.44	19.98	3.22	100
2529	49.61	21.06	8.99	16.31	4.04	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4.14 และ 4.15 จะเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์
ครุ นั้นมีค่าใช้จ่ายเงิน เดือนพนักงาน เป็นสัดส่วนที่สูงสุดในค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ถึงแม้ว่าสัดส่วนจะมี
แนวโน้มลดลง แต่ก็อยู่ในอัตราที่สูงคือ ในปี 2526 ค่าใช้จ่ายเงิน เดือนพนักงานคิด เป็นร้อยละ
64.26 ของค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งหมด ต่อมาคิดเป็นร้อยละ 56.36 ในปี 2527 ต่อมาร้อยละ
57.93 ในปี 2528 และร้อยละ 55.78 ในปี 2529 ซึ่งกล่าวได้ว่า ค่าใช้จ่ายเงิน เดือนพนักงาน
อยู่ในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 58.58 ของค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งหมด

จากตารางที่ 4.16 และ 4.17 จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ออม
ทรัพย์ทั้ง ระบบนั้นมีค่าใช้จ่ายเงิน เดือนพนักงาน เป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด เช่นกัน และมีแนวโน้มที่ลดลง
เช่นกัน กล่าวคือในปี 2526 มีค่าใช้จ่ายเงิน เดือนคิดเป็นร้อยละ 60.37 ของค่าใช้จ่าย
ดำเนินงานทั้งหมด ต่อมาในปี 2527 คิดเป็นร้อยละ 55.17 ต่อมาในปี 2528 คิดเป็นร้อยละ
50.60 และในปี 2529 คิดเป็นร้อยละ 49.61 โดยที่ค่าใช้จ่ายเงิน เดือนพนักงานของสหกรณ์
ออมทรัพย์ทั้งระบบเฉลี่ยประมาณร้อยละ 53.94 ของค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งหมด และเมื่อ
เปรียบเทียบสัดส่วนของค่าใช้จ่ายเงิน เดือนพนักงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครุ กับสหกรณ์ออมทรัพย์
ทั้งระบบจะเห็นได้ว่า ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุ สูงกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ โดยมีส่วนต่าง
อยู่ร้อยละ 4.64

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุ
นั้นอยู่ในอัตราที่สูงใกล้เคียงกับของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์
ครุมีรายจ่ายที่เป็นเงิน เดือนพนักงาน เป็นสัดส่วนที่สูงกว่ารายจ่ายในการดำเนินงานด้านอื่น ๆ
ทั้งหมด อันมีผลมาจากการที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครุจ้างพนักงานในการดำเนินงาน เป็นจำนวนมาก
ในขณะที่ค่าวัสดุอุปกรณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุ นั้นต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ เนื่อง
จากสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น ๆ ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์สำนักงานโดยเฉพาะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในการ
ดำเนินงาน ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนค่าสาธารณูปโภคและวัสดุของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุ
โดยเฉลี่ย ร้อยละ 7.52 ของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ส่วนของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบ
เฉลี่ยร้อยละ 8.64 ของค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อีกทั้งค่าตอบแทนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุ
ก็ต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบเช่นกัน เพราะอัตรา เบี้ย เสี่ยง เบี้ย ประชุมของสหกรณ์
ออมทรัพย์ครุมีอัตราต่ำกว่าของสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น ๆ